

TYGODNIK

PETERSBURSKI.

GAZETA URZĘDOWA

KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Wychodzi we WTORKI i PIĄTKI. Prenumerata przyjmuje się pod adresem do Wydawcy Tygodnika w Petersburgu, lub do Ekspedycyi Gazet Petersburskiego Poczta-łamu, nadto we wszystkich Pocztowych urzędach w Cesarstwie i Królestwie.

Cena: ROCZNA w Rosyji z pocztą, a w Stolicy, z noszeniem do mieszkań, 15 rubli. POLROCZNA 8 rubli srebrem.

WTOREK, $\frac{16}{28}$ WRZEŚNIA.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

PETERSBURG, $\frac{15}{27}$ WRZEŚNIA.

N. CESARZ Jmć wyjechał z Petersburga w nocy na 3 Września do miasteczka Homla, dokąd przybył w pożądanym zdrowiu 6 tegoż miesiąca, o kwadrans na 2 po południu. N. PAN był spotkany od JJ. CC. WYSOKOŚCI WW. XX. MIKOŁAJA MIKOŁAJEWICZA i MICHAŁA MIKOŁAJEWICZA, którzy przybyli do Homla 4 Września.

N. CESARZ Jmć raczył odbyć 7 Września, przegląd zbranego pod m. Homlem 3 korpusu piechoty w zupełnym składzie z bagażami i znalazł jazdę, artylleryą i 3 bataljon celnych strzelców we wzorowym pod wszystkimi względami porządku, a 7 dywizyą pieszą i 1 brygadę 8 dywizyi pieszej, w stanie zaspokajającym.

8 Września J. C. Mość odbywszy linijową musztrę 3 lekkiej dywizyi jazdy z jej artylleryą, z prawdziwym zadowoleniem raczył zauważać wyborny stan tych wojsk, wzorową i doskonałą, przez wszystkich, tak oficerów jak żołnierzy, znajomość musztry.

Reskrypt CESARSKI z dnia 5 Września.

Naszemu Jenerał-adjutantowi, Głównemu Dowodzcy Portu Rewelskiego, Vice-admirałowi Lüttke.

«Powierzone wam obowiązki, jako Kuratorowi Najmilszego Syna NASZEGO, WIELKIEGO XIĘCIA KONSTANTYNA MIKOŁAJEWICZA, ustają w roku bieżącym, po dójściu przez JEGO WYSOKOŚĆ dwudziestu pięciu lat wieku. Przy tej okoliczności miło NAM jest przypomnieć całą pożyteczną służbę waszą w ciągu wychowania WIELKIEGO XIĘCIA i niezmordowaną troskliwość waszą, od dzieciństwa JEGO, do pełno-

letności. Przez ten czas, postępując stosownie do NASZYCH instrukcyj i pełniąc ściśle wolą NASZĄ, przewodniczyliście tak moralnemu ukształceniu JEGO, jak i wykładaniu umiejętności, zwracając wzgląd szczególny na przedmioty stosujące się do nauki żeglarskiej.

«Oddając zupełną sprawiedliwość waszej stałej gorliwości, z prawdziwym, serdecznym zadowoleniem powtarzamy wam wyrażenie MONARSZEJ wdzięczności NASZEJ, za spełniony trud wasz, dowodzący waszego przywiązania ku NAM i ku Synowi NASZEMU i w dowodzie takowej, mianujemy was kawalerem orderu świętego Wielkiego Xięcia Alexandra Newskiego, którego ozdoby przy niniejszym załączające się rozkazujemy nosić według Ustawy.

«Pozostajemy CESARSKĄ łaską NASZĄ na zawsze ku wam przychylni.»

— Przez Reskrypta CESARSKIE z dnia 26 i 27 Sierpnia, najłaskawiej mianowani kawalerami orderów: Św. Anny 1 klasy, Dowodzca 1 brygady 2 lekkiej dywizyi jazdy, Jenerał-major *Paradowski* i Św. Stanisława 1 klasy, Jenerał-major Sztabu Jeneralnego *Mend*.

— Przez Ukazy CESARSKIE do Rządzącego Senatu z dnia 31 Sierpnia, Starszy Pomocnik Dyrektora Moskiewskiego CESARSKIEGO Arsenalu (Оружейная Палата) Radzca Stanu *Weltman*, mianowany Dyrektorem tegoż arsenalu; — 1 Września, Rzeczywisty Radzca Stanu, Szambelan xiążę Grzegorz *Wołkońskoj*, mianowany pełniącym obowiązki Mistrza Dworu CESARSKIEGO, z pozostaniem przy Missyi w Rzymie i zawiadującym ustanowioną tam Kommissyą archeologiczną dla poszukiwania starożytności.

— P. Minister Dóbr Państwa oznajmił Rządzącemu Senatowi 21 Sierpnia b. r. co następuje:

«Dla ułatwienia starozakonnym możności przechodzenia do stanu rolniczego, on, Minister uznawał potrzebnym: 1)

uprościć bieg interesów w przedmiocie przesiedlania; 2) dozwolnić zmniejszenia składu rodzin, mających się osiedlić, w porównaniu z dotąd wymaganym; 3) powiększyć wsparcia dla osiedlających się w guberniach Zachodnich; 4) wybrać co najdogodniejsze ziemie dla osiedlenia żydów; 5) ustanowić skuteczniejszy dozór nad osiedlaniami; 6) podać sposoby do kształcenia żydów w racjonalnym gospodarstwie.

Projekt stosowny Minister przedstawiał na rozstrząśnienie Komitetu do urzędzenia żydów (Еврейский Комитетъ), na którego zdanie N. CESARZ JMC w dniu 19 Sierpnia 1852 roku raczył rozkazać:

Co do 1, o uproszczeniu przewodu interesów.

1.) Dla pomocy Cywilnym Gubernatorom Gubernij Zachodnich w przyspieszeniu osiedlania żydów i dla zapobieżenia nadpotrzebnej korespondencji, ustanowić osobne pod ich prezydencją Komitety, z Vice-Gubernatorów, Zarządzających Izdami Dóbr Państwa i Radców Wydziału Gospodarczego tychże Izb. Na trzymających pióro w tych Komitetach wyznaczać, z uwagi Naczelników Gubernij, osoby z urzędników Izb Dóbr Państwa lub innych zarządów.

2.) Na dodatek do płacy dla takich referentów i na wydatki kancelaryi pobierać w każdej gubernii od 150 do 200 rubli z summ, przeznaczonych z poboru króbkki na osiedlenie żydów.

3.) W razie potrzeby, dla narady lub objaśnienia w Komitetach Gubernijalnych, wzywać do nich Lustratorów gubernijalnych i innych urzędników, z rozrządzenia Naczelnika Gubernii.

4.) Na prośbę, wstępującą do Komitetu, czynić jednoczesne rozporządzenie: o zebraniu wiadomości i przygotowaniu wydziału gruntów (участка); potrzebowanie wiadomości ograniczyć stanowczemi pytaniami: od Wydziału popisowego Izby skarbowej o składzie familii, a od Policyi i Rady miejskiej: czyli nie ma długów prywatnych, policzających się na proszącym, stających na przeszkodzie przejściu jego do stanu osiadłego, i b) czy on, lub który z członków familii, nie zostaje pod sądem lub śledztwem. Nad to żadne inne wiadomości, ani zgodzenie się gminy na uwolnienie, potrzebowane być nie mają. Dla odpowiedzi na powyższe pytania wyznacza się termin trzydniowy. Następnie, po daniu żydowi pozwolenia osiedlenia się, niezwłocznie zalecić Izbie Skarbowej, o przeniesieniu osadnika do właściwego spisu (перечисление) i zdjęciu zeń zaległości i potrzebować zawiadomienia, iżby przeniesienie do spisu i zdjęcie zaległości było dopełnione nie później, jak we trzy tygodnie; jednoczesowicie zawiadomiać Radę Miejską o wstrzymaniu uzyskania zaległości, zaś Izba Dóbr Państwa ma uczynić niezwłoczne rozporządzenie o osiedleniu proszącego.

Co do 2, o zmniejszeniu wymaganego składu rodziny; dozwalać żydom osiedlać się, jeżeli przy 4 lub trzech dźwach mężkich, są dwie osoby zdolne do pracy.

Co do 3, o pomnożeniu pieniężnego wsparcia, określone dla osiedlania się w guberniach zachodnich wsparcie po 50 rubli srebrem, podnieść o drugie tyle (po 100 rubli srebra na rodzinę) i samo urządzenie domów i gospodarstw na wzór Noworossyjskich kolonij, zdać na Zwierzchności miejscowe, z udziałem w niém i samych osadników i pod nadzorem Gubernijalnego Komitetu.

Co do 4, o wyznaczaniu dogodniejszych gruntów, polecić Naczelnikom Gubernij izby zasiągnęli od Izb Dóbr Skarbowych dokładnych lustracyjnych wiadomości o wszystkich wakujących ziemiach i izby na posiedzeniu Komitetów, przy współdziałaniu Gubernijalnych Lustratorów, uczynili wyznaczenie, jakie swobodne grunta, niezważając na pobierany z nich czynsz (оброкъ), mogą być oddane pod osady żydów. Obok czego, 1) wyznaczać na pierwiastkowe osiedlenie obszerniejsze wydziały, przechodząc potem do mniejszych i 2) jeżeli na wyznaczanych wydziałach są gospodarskie zabudowania, takowe oddawać osiedlającym się żydom, jeżeli tego żądać będą, w umiarkowanym oszacowaniu, na rachunek przypadającej im na wsparcie summy, jakąwą, stosownie do szacunku tych budowli, obracać na dochód Skarbu.

Co do 5, o skuteczniejszym nadzorze nad osadnikami, przedsięwziąć dwa środki: 1) stosownie do porządku, wprowadzonego w kolonijach Noworossyjskich, rozdzielać żydów, według stanu ich gospodarstwa, na działy i wkładać na rolników, których gospodarstwo nie jest w stanie zaspokajającym, ograniczenia, jakie są skreślone w ułożonej w Ministerstwie Dóbr Państwa Instrukcyi we względzie żydów-rolników kraju Noworossyjskiego; i 2) polecić Komitetom Gubernijalnym, izby w terminach prawem oznaczonych dopełniały przez zaufanych urzędników oglądy osad żydowskich, postępując z temi, na których nie wcale liczyć nie można, na zasadzie Tomu IX Układu Praw, Załączenia do artykułu 1319, Uwagi do artykułu 38.

Co do 6, o nauczaniu młodzi żydowskiej racjonalnego gospodarstwa, dla gubernij Zachodnich, na każde 100 rodzin osiedlonych, utrzymywać po jednemu uczniu, a w ogóle do 30 uczniów, w Horyboreckiej Szkole Rolnictwa i zakładach Ogrodnictwa. Wybór uczniów czynić stosownie do życzenia samychże rodziców i dla płacenia za nich wydziałać corocznie z summy przeznaczonej na osiedlanie żydów po 175 rubli z każdej gubernii, w ogóle po 1,575 rubli rocznie. W guberniach kraju Noworossyjskiego, wyznaczenie młodych ludzi z żydów-rolników do najbliższej (Ługańskiej) uczebnej fermy, pozostawić rozrządzeniu Komitetu Opiekunczego; wydatek zaś na to załatwiać z dochodów ziem, należących do żydowskich kolonij.»

— P. Towarzysz Ministra Spraw Wewnętrznych oznajmił Rządzącemu Senatowi, że w skutek wstawienia się P. Pełniącego obowiązki Noworossyjskiego i Bessarabskiego Generał-Gubernatora, o pozwoleniu obywatelstwu gubernii Ekaterynosławskiej spłacać zbożem zaległości podatkowe, policzające się na ich majątkach, i po odebraniu w tym przedmiocie

odpowiedzi PP. Ministra Wojny i Zarządzającego Ministerstwem Skarbu, on, P. Towarzysz Ministra, wnosił przedstawienie do Komitetu PP. Ministrów, na którego zdanie, N. CESARZ JMC, w dniu 19 zeszłego Sierpnia, NAJWYŻEJ raczył rozkazać:

1.) Pozwolić obywatelom Ekaterynosławskiej gubernii dostarczać do wojsk zboże na spłacenie nagromadzonych na ich włościach po 1 Stycznia 1850 roku zaległości podatkowych; wszakże takowe dostarczanie ma się rozpocząć nie wcześniej jak w roku 1853.

2.) Dostawione zboże zaliczać za podatkowe zaległości według takich cen, jakie będą istniały w chwili zdania takowego Zwierzchnościom wojskowym; rachunki zaś między Ministerstwem Wojny i Skarbu prowadzić według cen budżetowych, — i

3.) Następnie, co do samego sposobu dostawy i przyjmowania zboża i dalszych, niniejszego przedmiotu dotyczących się okoliczności, przewodniczyć się NAJWYŻEJ zatwierdzonemi w tym przedmiocie 12 Marca 1845 roku prawidłami, ogłoszonemi w Ukazie Rządzącego Senatu.

— N. PAN rozkazać raczył, aby Urzędnicy Dworu J. C. Mości nosili u Dworu CESARSKIEGO, przy małych mundurach, w dni zwyczajne, pantalone z sukna ciemno-zielonego z galonem złotym, zaś białe, przy mundurach paradnych i przy małych mundurach w dni świąteczne, wówczas, kiedy wojskowi bywają w białych spodniach; krótkie zaś spodnie nosić mają jak dawniej.

— 6 Września Jego Wielkoxiążęca Wysokość Xiążę Jerzy Mecklemburg - Strelitz przybył z Petersburga do Moskwy i tegoż dnia wyjechał do Czugujewa.

KRÓLESTWO POLSKIE.

Warszawa, 7 (19) Września.

ROZKAZ DO ZARZĄDU CYWILNEGO KRÓLESTWA POLSKIEGO,

Z dnia 15 (27) Sierpnia 1852 r.

Przez postanowienia Rady Administracyjnej,

W Wydziale Komisji Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych, zatwierdzony: Rachmistrz do czynności kwaterunkowych Wydziału wojskowego w Rządzie Gubernijalnym Warszawskim Józef Dąbrowski, pełniącym obowiązki Adjunkta 1 Wydziału wojskowego w tymże Rządzie Gubernijalnym.

Przez rozporządzenia Komisji Rządowych i władz oddzielnych,

W Wydziale Komisji Rządowej Przychodów i Skarbu, mianowani: Jeometra służby mierniczej w Wydziale dóbr i lasów Komisji Skarbu Sabin Piotrowski, pełniącym obowiązki Rewizora Pomiarów; b. Jeometra a następnie Komisarz Ekonomiczny w Xięstwie Łowickiem Ryszard Grochowski, pełniącym obowiązki Jeometry służby mierniczej w Wydziale dóbr i lasów Komisji Skarbu; Kontroler Magazynu Solnego w Piotrkowie Antoni Groblewski, pełniącym

obowiązki Pisarza Magazynu Solnego Kidule; spadły z etatu Kontroler Komory Tykocin Anastazy Plendus, pełniącym obowiązki Kontrolera Magazynu Solnego w Włocławku; Kontroler Kasy powiatu Opoczyńskiego Gustaw Kryszka, pełniącym obowiązki Kontrolera Kasy Gubernijalnej Radomskiej; Dziennikarz-Archiwista Kasy Gubernijalnej Radomskiej Karol Napiórkowski, pełniącym obowiązki Kontrolera Kasy powiatu Opoczyńskiego; spadły z etatu Rewizor celno-rogałkowy Komory Radziejów Józef Bielawski, pełniącym obowiązki Dziennikarza-Archiwisty Kasy Gubernijalnej Radomskiej; spadły z etatu Strażnik Celny Józef Ciankiewicz, pełniącym obowiązki Asystenta Kasy powiatu Sieradzkiego.

Przeniesieni, na własne żądanie: Pisarz Magazynu Solnego w Kaliszu Mikołaj Łaszczeński, na takież urząd do miasta Sieradza, i Pisarz Magazynu Solnego w Kidulach Seweryn Nowakowski, na takież Urząd do miasta Kalisza.

Dla dobra służby: Kontroler Magazynu Solnego Włocławek Stefan Wolniewicz, na takież urząd w Piotrkowie.

W Dyrekcyi Drogi Żelaznej Warszawsko - Wiedeńskiej, mianowani: Zawiadowca Stacji 2 klasy, Rejestrator Kolegjalny Leopold Zagorski, pełniącym obowiązki Zawiadowcy stacji 1 klasy; Zawiadowca stacji 3 klasy, Rejestrator Kolegjalny Felix Nowiejski, pełniącym obowiązki Zawiadowcy stacji 2 klasy, Konduktor Techniczny Ludwik Radwan, pełniącym obowiązki Zawiadowcy stacji 3 klasy; Dozorca drogowy Jan Kobzakowski, pełniącym obowiązki Konduktora Technicznego, i Excentryk Zygmunt Piotrowski, pełniącym obowiązki Dozorca drogowego.

NAJJAŚNIEJSZY PAN, biorąc na uwagę zasługi Pana Leona Loewenberga, kupca Warszawskiego 1 gildyi, położone w długoletnim bezpłatnem pełnieniu różnych posług obywatelskich, z zadowoleniem Władz Rządowych, niemniej jego przykładną rzetelność i punktualność, okazane przy dostawach do budowy twierdz, tudzież żywności dla wojska, Ukazem z dnia 30 Lipca (11 Sierpnia) r. b. zgodnie z przedstawieniem JO. Xięcia Namiestnika Królestwa, nadać raczył pomienionemu Panu Leonowi Loewenberg i jego potomstwu w prostej linii, prawo dziedzicznego poczesnego obywatelstwa, mieć oraz chcąc, iżby prawa takowe rozciągnięte były i do dzieci jego prawych płci obiej, już dotąd zrodzonych, a mianowicie: synów: Adama, Adolfa, Jakoba i Samuela, oraz córek: Eleonory i Rozalii.

— N. PAN, raczył Najlaskawiej dozwolić Naczelnikowi powiatu Olkuskiego Nieprskiemu, przyjąć i nosić udzielony mu przez Króla Pruskiego order Orła Czerwonego 4 klasy.

— W Kuryerze Warszawskim z d. 25 Sierpnia (6 Września) czytamy: «Z końcem zeszłego miesiąca poniosła ludzkość nie małą stratę przez zgon szanownej obywatelki, ś. p. Augusty z xiążąt Druckich-Lubeckich Siemieńskiej, we wsi Stobiecko, pod Radomskiem, zmarłej. Xiężniczka Augusta, niegdys Frejlina Jej C. Mości, była najstarszą córką Xawięcia Druckiego-Lubeckiego, przed r. 1830 Ministra Skarbu

w Królestwie Polskiem, i Maryi z Scypjonów del Campo. Urodzona w okolicach Szczuczyna, gub. Grodzieńskiej, związana z wysokim powołaniem Ojca losy swoje, przenosząc do miejsc odległych: od Petersburga do Wiednia, do Akwizgranu, Paryża i Warszawy, wszędzie tam ukrywała się w zakątku domowego ustronia, z nabożną książką w rękę; a stroniąca od blasku ziemskiego, tylko cichemi cnotami uciełała sobie drogę do chwały w wieczności. Znalazszy towarzysza życia w obywatelu krainy, która tyle wdzięczności winna była jej Ojcu, szanowana, podziwiana od okolicy całej, chlubę w niej swoją uznającej, kochana i wszystkim za wzór wystawiana, wyrokiem Przedwiecznego, niedługo uszczęśliwiała przybraną Rodzinę, i dnia 29 z. m. o godzinie 8 $\frac{1}{2}$ wieczorem zakończyła ziemską wędrówkę, uniosłszy się zśród objęć serdecznie kochających ją osób i nadaremnie rzewnymi łzami zatrzymać Ją usiłujących, do krainy wieczności, do której przez cały bogobojny żywot swój tęskniła.»

— Donoszą nam z Płocka pod dniem 10 Września r. b. że zakończył tam dni pożyteczne, dotknięty panującą epidemią, Wincenty-Hipolit Gawarecki, b. prezes, sędzia i emeryt. Nie małą stratę piśmiennictwo nasze poniosło przez zgon tego pracowitego szperacza i niestrudzonego badacza rzeczy krajowych. Studia swe i badania poświęcił on głównie starożytnościom miasta Płocka i jego okolicy, i zapewne z zebranych przezeń materiałów ktoś pożyteczne ułoży dzieło.

(Kur. Warsz.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

NIEMCY.

WIEDEŃ, 15 Września. Wczora, o południu, Cesarz Jmć wyjechał z Schönbrunn i podług depeszy telegraficznej przybył tegoż wieczora do Pesth, gdzie był przyjęty przez Arcyksiążąt Alberta i Ernesta oraz władze cywilne i wojskowe. Cesarz Jmć udał się niezwłocznie do zamku Cesarskiego w Budzie. J. C. Mość wróci do Wiednia w ciągu tygodnia od 22 do 29 Września.

— Podług urzędowego ogłoszenia w gazecie Pesth'skiej, Cesarz Jmć 16 b. m. udał się do obozu pod Palota, gdzie czas niejaki zabawi.

— Ministrowie: Wirtembergski, baron Linden i Duński, hrabia Plessen, złożyli 6 b. m. Jego C. Mości swoje nowe listy wierzitelne. Baron Linden, który jest Posłem w Berlinie, niezwłocznie odjedzie do miejsca swego przeznaczenia. Poseł Xięstwa Parmy, baron Ward, złożył też swe umocowania. Przywiozł on z sobą traktat handlowy, zawarty między Austryją i Parmą.

— Hrabia Plessen odjechał do Kopenhagi, zdawszy sprawy Poselstwa hrabi Bille-Brahe.

— Wielu oficerów Rossyjskich, Pruskich, Badeńskich, Wirtembergskich, Francuzkich i t. d. przybyli tu udając się na manewra pod Pesth. W dniu 19 b. m. wyjadą ztąd wszyscy

jenerałowie na ostatnie manewra, które zaczną się nazajutrz, 20 Sierpnia.

BERLIN. W dniu 14 Września, Król Jmć raczył przyjmować w Potsdamie Arcybiskupa Paryzkiego, Monsignora Sibour, i wezwać go do Siebie na obiad.

— 11 Września Legat Papieżki, Xiążę Hohenlohe-Schillingfürst, odjechał z Berlina.

MUNICH, 11 Września. Po trzymiesięcznej nieobecności Król i Królowa JJ. wrócili do tutejszej stolicy, w towarzystwie Króla Jmci Othona, który się zjechał z NN. Państwem w Augsburgu.

— Od wczera bawi w naszej stolicy Xiążę Parmy, w powrocie z podróży do Anglii i w tych dniach odjedzie do Włoch.

Munich, 14 Września. Konferencye Naczelników Policji znaczniejszych miast niemieckich, będą miały miejsce w tutejszej stolicy, na wzór tych jakie się odbywały w Gotha i w Berlinie. P. Hinkeldey z Berlina, P. Weiss z Wiednia i Dyktorowie Policji z Hanowru i Karlsruhe już przybyli. Te konferencye peryodyczne, jak się zdaje, są przeznaczone na zastąpienie niezaskuteczonego projektu władzy centralnej Policijnej Związku Niemieckiego.

— Nowa gazeta Munichska donosi, że młodzi egypcyanie, którzy tu pobierają wychowanie w domu i pod kierunkiem Adwokata Królewskiego, barona Duprel, stali się w ostatnich czasach dotyla niesfornemi, że P. Duprel zmuszony był sprowadzić do swego domu straż wojskową.

STUTTGARDT. Po ostatecznem uchwaleniu budżetu ogólnego obie Izby zostały odroczone. Deputowani: Mohl, Schott i Siegel złożyli rodzaj manifestu, z oświadczeniem iż głosowali przeciw budżetowi dla tego, że zdaniem ich żądano i otrzymano podatków więcej, niż potrzeba.

— Podług gazety *Korrespondenta Nuremberskiego* Rząd Wirtembergski uważa Deklaracyą Pruss w sprawie Celnej, z dnia 30 Sierpnia jako jednaczą i zamierza na przyszłych konferencyach krajów koalicyi Darmstadzkiej dla uchwalenia odpowiedzi na tę deklaracyą, wystąpić w charakterze pośrednika; tenże sam charakter przybierze Rząd Badeński.

DARMSTADT. Minister baron Dalwigk mianowany został Prezesem Rady.

DREZNO. W stolicy naszej wybudowany zostanie drugi kościół katolicki na Neustadt.

HANOWER, 13 Września. W przejeździe swoim przez Hanower Król Jmć Szwedzki nadał Królowi naszemu order Serafinów.

— Xiążę Cambridge przejechał wczora przez nasze miasto w powrocie z Berlina do Londynu.

— Piszą z Hanowra z dnia 16 Września, do Gazety Pruskiej: «Odebraliśmy tu wiadomość, że umocowani krajów koalicyi Darmstadzkiej, zbrali się wczora na konferencyą w Munich. Tuszą, że uchwała jaka zapadnie w odpowiedzi na Deklaracyą Pruską z dnia 30 Sierpnia, będzie takiej na-

tury, iż pozostawi możliwość porozumienia się. Zresztą nie wielkie tu budują nadzieje na konferencyi w Monachium, której najpomyślniejszy nawet wypadek nie będzie miał innego skutku, jak puszczenie na nową zwłokę ostatecznego postanowienia; jakowy wypadek zawsze będzie pożądanym, niż zupełne zerwanie, klęska, której kraje sprzymierzone pragną uniknąć wszelkimi sposobami.

ANGLIJA.

LONDYN, 15 Września. W sprawie o tonie rybołówne na brzegach kolonij angielsko-amerykańskich, zaszła nowa faza; mieszkańcy Nowej Szkocji sądzą, że Gabinet Angielski sprzedał Rządowi Stanów Zjednoczonych, (tak się wyraża gazeta, która o tem donosi), interes kolonij Brytańskich. Słowo to ściąga się zapewne do traktatu wzajemności, zawartego ze Stanami. Z tego powodu zebrał się w Halifax meeting, dla uchwalenia adresu do Królowej, i takowy był przyjęty wśród największego poruszenia. Sądząc z tonu w jakim donoszą o tem korespondencye, sprawa może przybrać wielką ważność, jeżeli przełożenia adresu nie wezmą skutku.

— Z powodu stanu rozjątrzenia i nieporządku, w jakim zostaje hrabstwo Sligo, w Irlandyi, ta prowincya została ogłoszona za będącą w stanie wyjątkowym, przewidzianym przez akta mające na celu powściągnięcie przestępstw w Irlandyi, innemi słowy, w stanie oblężenia.

— Podczas kiedy werbunek do milicyi szybko postępuje w Londynie, (z którego tylko 600 żołnierzy wypadła), taż czynność bardzo opieszale idzie po innych miejscowościach. W Manchester nie stawilo się dotąd nad stu ochotnika, a w Salford, liczącem 100,000 ludności, nie więcej nad 40.

Londyn, 16 Września. Times dzisiejszy daje o zgonie Xięcia Wellingtona szczegóły, które różnią się nieco od tych, jakie były ogłoszone podług *Morning - Chronicle*. Oto jest wersya gazety *Times*.

We Wtorek rano (14 Września) Xiężę uczuł się słabym od samego rana i niechciał wstawać. Przywołany chirurg znalazł symptomata niestrawności i zalecił tylko herbatę, ale wprędce po jego odejściu nastąpiły konwulsye, z których ku wieczorowi Xiężę skonał, nie odzyskawszy już mowy, ani przytomności. Lord Karol Wellesley, syn nieboszczyka, Doktor Mac Arthur, Chirurg Hulke, i kamerdyner Xięcia, były jedyne osoby, obecne przy zgonie; ten nastąpił w fotelu, na który przeniesiono chorego, mniemając że w położeniu siedzącym będzie czuł ulgę.

FRANCYA.

PARYŻ, 16 Września. Gazety są napełnione szczegółami o podróży Prezesa Bonaparte. W licznych depeuszach umieszczonych w Monitorze, (mówi gazeta Belgijska), powtarza się jedno i to samo, i inaczej być nie może, gdyż wypadek zjawienia się Ludwika Napoleona w każdej miejscowości jest zawczasu wiadomy. Wszakże zaszedł jeden szczegół, godny wspomnienia; jest to odpowiedź Xięcia na mowę, mianą

przez P. Karola Dupin, Prezesa Rady Departamentowej w Nevers. Telegraf dzisiejszy przesłał koniec tej mowy, ale żadna gazeta nie dała początku. Wszakże i to co wiadomo, ważne ma znaczenie. Ludwik Napoleon mówi, iż jeżeli w ciągu swej podróży przekona się o życzeniu narodu przywrócenia Cesarstwa, w takim razie wypełni to wyrażenie opinii publicznej.

W listach prywatnych opisują przyjęcie w Bourges weale nie tak gorącym, jak podaje Monitor. W tej dawnej stolicy Karola VII, powitanie było nawet nieco zimne, ale za to w Nevers imperyalistowskie uczucia wzięły zupełną przewagę.

W Paryżu zrobiło wrażenie wzmocnienie po całym mieście postów wojskowych; wszakże żadna szczególna okoliczność nie dała ku temu powodu, jest to prosty środek ostrożności, na czas wydalenia się Prezesa Rzeczypospolitej.

— Dziewięćdziesięciu skazanych za przestępstwa polityczne, otrzymawszy przebaczenie, wrócili z Algeryi do Marsylii 9 bież. m.

— Vice-brabia d'Arincourt, znany pisarz, obrany Prezydentem Rady Muncypalnej w Moussy le Vieux, zrzekł się tego urzędu i oświadczył że przysięgi nie wykona.

— Pogłoska o aresztowaniu kilku legitymistów nie jest tak płonna, jak się zdawało. Rzeczywiście uwięziono trzy osoby z tego stronnictwa na przedmieściu St. Germain.

— Upominki rozmaitego rodzaju, jako obrazy do ołtarzów, posągi, biusta i malowidła dla hotelów Muncypalnych, książki i rękopisy do bibliotek, i t. d. zostały w wielkiej ilości wyprawione przez Ministra Spraw Wewnętrznych do miast, przez które będzie przejeżdżał Prezes Bonaparte, co nie omieszka sprawić w nich najlepszego wrażenia. Prefekt Depart. Ujść Rodanu, został nadto upoważniony do zapowiedzenia, że Prezes za przybyciem do Marsylii udzieli liczne ulaskawienia przestępcom politycznym.

— Na rapport Ministra Oświecenia Prezes Ludwik Bonaparte rozkazał zebrać i wydać w jednym zbiorze wszystkie pieśni ludu.

— Donoszą ze Strasburga, że w całej Alzacyi największe daje się widzieć poruszenie na rzecz przywrócenia Cesarstwa.

— Pokilkakroć już rozchodziła się pogłoska o wypuszczeniu z Francyi Abdel-Kadera, z warunkiem iżby osiadł w Mece i nigdy się z niej niewydalał. Izba Handlowa Algierska, zatrwożona tą wieścią, która się była ponowiła w ostatnich czasach, przesłała Ministrowi Wojny najmocniejsze przełożenie przeciw takiemu rozporządzeniu. Jak skoro Abdel-Kader znajdzie się w Mece, tysiące pielgrzymów z tamąd wracających, zaczną roznosić po pokoleniach arabskich wiadomości o nim, co uczynił, co powiedział, i w narodzie tak łatwowiernym i tak marzycielskim jak są araby, wiadomości te przerażając się w baśnię z rodzaju Tysiąca Nocy, nie omieszkają dodać nowej pastwy fermentacyi, której zarody zawsze dotąd są żyjące pomiędzy tym ludem, a to nie może nie wywrzeć najgorszego wpływu na stosunki handlowe krajowców z europejczykami.

Paryż, 17 Września. Oto są własne słowa Ludwika Napoleona, w odpowiedzi Panu Dupin, w Nevers. Przedstawiając Członków Rady Departamentu Nièvre, P. Dupin przypominał Xięciu życzenia, wyrażone w addressie tej Rady, życzenia utrwalenia Rządu, i dodał, że cała ludność w dniu przybycia Xięcia do Nevers, potwierdziła to życzenie swoim entuzjazmem i okrzykami. Ludwik Napoleon, w końcu swojej odpowiedzi, rzekł: «Ileż to chodzi o interes ogólny, staram się zawsze wyprzedzać opinią publiczną; ale idę za nią w ten czas, kiedy chodzi o interes, który mógłby się zdawać osobistym.»

— Piszą z Paryża do gazety Powsz. Augsburskiej: «Od końca roku zeszłego, z wyższego rozkazu czynią się w archiwach Ministerstwa Wojny i innych wydziałów poszukiwania, dla zebrania w jedno korespondencyj Napoleona, stosujących się do wojskowości, oraz wszystkich planów działań wojennych i innych pism, do sztuki wojennej ściągających się, a pisanych lub układanych przez samego Cesarza. Praca ta może jeszcze potrwać rok lub dwa i kollekcya złoży 60 do 80 tomów, które będą wydrukowane nakładem Rządu. Wątpliwą wszakże jest rzeczą, czy dzieło to będzie przeznaczone do użytku publiczności, te korespondencje bowiem zawierają wiele ostrych napomnień, danych przez Cesarza za rozmaite omyłki takim generałom, których potomkowie lub krewni należą do najbliższego orszaku Ludwika Napoleona. Myśl tej pracy powzięta jeszcze była za panowania Ludwika-Filippa, ale wykonanie jej szło nader opieszale.»

— Listy z Mediolanu zapewniają, że Królowa Maryja Amalija, wdowa po Ludwiku-Filippie, osiadzie na stały pobyt w zamku Julio, nad jeziorem Como, własności jej zięcia, Króla Belgów. Zamek ten już się wyporządza na przyjęcie Królowej.

DANIJA.

Kopenhaga, 13 Września. Ogłoszony został Dekret Królewski, zwołujący Sejm na 4 Października.

WŁOCHY.

SARDYNIA, Chambéry, 8 Września. (Przez telegraf.) Za obrazę Rządu Francuzkiego, Redaktor gazety *Patriote Savoisien*, został skazany na 4 miesiące więzienia i 1,500 franków kary pieniężnej. Jego współpracownik Layard wygnany został z Piemontu; dla przygotowania się do wyjazdu dano mu trzy doby czasu.

RZYM, 4 Września. Dla poskromienia rozbojów, które się nadzwyczaj zagęściły w Państwie Papieżkiem, cały kraj między Rzymem, Civita-Vecchia, Viterbe i Civita-Castellana ogłoszony za będący w stanie oblężenia, które utrzymywać będą wojska francuzkie, łącznie z papieżkiemi. Bandyty, w swych wyprawach zwykli występować w kostiumie myśliwych, ztąd Dyrekcya Jeneralna Policji zabroniła wszystkim myśliwym ukazywać się z bronią w pomienionym okręgu. Patrole wojskowe mają rozkaz dawać ognia do każdego, kogo napotkają z bronią. Wczora oddział dragonów Rzymskich

zaatakowany był z zasadki przez bandę rozbojników w przewyższającej sile i musiał powrócić do Rzymu, straciwszy kilku ludzi w zabitych i ciężko rannych.

Rzym 8 Września. Kilka tajemnych drukarni odkryto i zabrano; jedna z nich była się zuchwale usadowiła na przeciw samego hotelu Policji.

— Poczta została zaatakowana między Rzymem i Civita-Vecchia. Liczne patrole przebiegają drogi prowincyj Viterbe i Civita-Vecchia.

— Młody jeden szwajcar, nazwiskiem Brun, miał szczęście ocalić Xiężnę Colonna i jej pokojówkę, które już były schwycone przez bandytów, 26 Sierpnia, o 10 wieczorem, na drodze do Velletri. Zbrojny tylko w łaskę ze szpadką, Brun zdołał obalić trzech zbójców, dwaj inni tymczasem uciekli.

NEAPOL, 3 Września. Król darował przebaczenie 432 osobom skompromitowanym politycznie.

— Etna od połowy Lipca zawsze jeszcze wyrzuca ogień i lawę. Municypalność Katany przedsięwzięła wszelkie środki ku ochronieniu mieszkańców Zufferana, która jest szczególnie zagrożona.

HISZPANIA.

MADRYT, 9 Września. Gazeta Powszechna Augsburska, podług swoich korespondencyj z Madrytu donosi, że tą razą jeszcze Pierwszy Minister, P. Bravo Murillo odniósł zwycięstwo nad osnutymi przeciw niemu intrygami. Królowa Dona Izabella zaniechała swego zamiaru zniesienia monopolij soli i tabaki, przez co Skarb znalazłby się pograżonym w wielki deficit i Minister Skarbu, P. Mon, przeciwnik Pana Bravo Murillo, wyjechał do Paryża.

Jenerał Narvaez nie skorzystał z pozwolenia, które mu nakoniec dane zostało udania się do kąpeli morskich. Ex-Minister założył w Loja wielki szpital, który hojnie uposażył i od swego imienia nazwał. Arcybiskup Grenady poświęcił osobiście ten zakład dobroczynny 30 Sierpnia.

— Gdy redaktorowie gazet *Heraldo*, *Diario espanol*, *Epoca* i *Esperanza* zostali osadzeni w więzieniu, a do ich towarzystwa wprędce miał przybyć redaktor *Constitucional*, wszystkie te gazety przestały wychodzić.

— Pułkownik Runiga, porucznik hallebardzystów pałacowych, ten sam, który ocalił życie Królowej Izabelli odwróciwszy rękę zabójcy Merino, mianowany został hrabią *d'Ampara* (Ratunku).

PORTUGALIA.

LIZBONA, 3 Września. Dziś ogłoszony został dekret Królewski, o utworzeniu nowego Ministerstwa Prac publicznych, Handlu i Przemysłu. Tymczasowo nowy ten wydział powierzony został Ministrowi Skarbu P. Pereira de Mello.

Innym Dekretem nakazano budowanie drogi żelaznej z Oporto do granicy hiszpańskiej, z rozgałęzieniem do Lizbony. Droga będzie oddana kompanii prywatnej, Rząd zaś weźmie tylko akcyje za fundy umorzenia.

— Xiażę Terceira wziął dymissyą od urzędu Wielkiego Koniuzego Dworu.

Lizbona, 6 Września. Gazeta *Povo*, z dnia 4 Września donosi o przypadku zdarzonym z Królową, który mógł mieć najsmutniejsze następstwa. Królowa Jmć Marya da Gloria wracała w powozie z Mafra do Lizbony, kiedy nagle konie się zbiegały i unosiły przez całe półgodziny, aż jeden z lokajów, zeskoczywszy na ziemię z niebezpieczeństwem życia, zdołał je zatrzymać. Podczas tego szalonego biegu, kamienie latały z pod kopyt końskich na wszystkie strony i jednym z nich Królowa została ugodzona w piersi; szczęściem uderzenie jest lekkie i nie przedstawia niebezpieczeństwa.

TURCYA.

Korrespondencya Austriacka, pod datą ze Sztambułu 25 Sierpnia donosi, że zajście między Portą i Posłem Angielskim, z powodu korwety marynarki Brytańskiej *the Modest*, do której z zamków Dardanelskich dano ognia, bez trudności zostało złatwione, gdy się pokazało, że atak ten nastąpił przez prostą omyłkę. Korwetta przeszła przez Dardanelle i stanęła na kotwicy przed Konstantynopolem.

— Gazety angielskie zawierają wykaz budżetu Partii Otomańskiej. Dochód Skarbu wynosi 750,000,000 piastrow (7 milionów funtów sterl. 175,000,000 franków) a wydatki prawie takąż sumę. Źródła dochodu dzielą się następnie: Podatek od płodów ziemi 220,000,000 piastrow, podatek osobisty od poddanych nie-muzułmanów 40 milionów, cła 85 milionów, haracz Egypcki 30 milionów, haracz Xięstw nadunajskich (Multan, Wołoszczyzny, Serbii) 5 milionów, dochody niestałe (patenta, stępel, akcyza, myto, poczty, górnictwo), 150 milionów. Wydatki dzielą się jak następuje: Dom Sultana 75 milionów, Domy Sultanki-Wdowy i Siostr zamężnych Sultana 8,400,000, Armija 300 milionów, Marynarka 37,500,000, część materyalna wydziału wojny 30 milionów, Zarząd kraju 150,000,000, Dyplomacya 10 milionów, prace publiczne, rolnictwo 10 milionów, wydatki rozmaite, meczety, wychowanie publiczne, 84,100,000. — Ogół 750,000,000. Ostatnim traktatem haracz Egypcki podwyższony został ze 30 na 40 milionów.

AMERYKA.

STANY ZJEDNOCZONE. Kandydatura do Prezydencji Stanów jenerała Scott coraz bardziej upada, a przeciwnie wzmagają się prawdopodobieństwo na stronę jenerała Pierce, kandydata partii demokratycznej. Obior P. Webster, Ministra Spraw Zagranicznych na Prezydencyą, zdaje się niepodobieństwem.

P. W. A. Graham odmówił podania się na kandydata do Vice-prezydencji Stanów.

MEXYK. Z Meksyku dochodzą do Europy wiadomości o samych tylko zaburzeniach i powstaniach. Miasta Mazatlan i Guadaluaxara oderwały się od Rządu centralnego; całe pomorze Oceanu Spokojnego grozi tymże wypadkiem. Środek

kraju nie więcej jest spokojnym. Zkądinąd od północy-wschodu, ponad Rio Grande, indyjanie gwałtownie napadają na wsi i nawet na miasta Stanu Zacatecas. Cały Meksyk stawi obraz rozprzężenia, tak niepodobnego do tej pomyślności, spokoju i bogactwa, jakiego używał za rządu monarchicznego, w epoce kiedy należał do Hiszpanii.

STANY LA PLATA. Odebrano w Anglii wiadomości z Buenos-Ayrès po 5, a z Rio-Janeiro po 14 Sierpnia. Dowiadujemy się, że Rząd Dyktatora Urquiza uznał niepodległość Paragwaju, a tém rozwiązał kwestyą, której Rosas nigdy rozstrzygnąć niechciał. Ta decyzya jenerała Urquiza jest razem, jak tłumaczą gazety i korespondencye La Platy, odmowną odpowiedzią, daną zawczasu na żądanie wolnej żeglugi dla bandery europejskiej po rzekach wpadających do la Plata, z którem przybyli do Montévideo Posłowie angielski i francuzki.

NAJPÓŹNIEJSZE WIADOMOŚCI.

PARYŻ, 18 Września. Wczora rano Prezes Bonaparte wyjechał z Moulins i przybył na noc do Roannes. Dziś rano wyjedzie do St. Etienne, a jutro, w Niedzielę, przybędzie do Lyonu. Wszędzie tenże entuzjyzm w powitaniu Ludwika Napoleona. Gazeta Belgijska mówi: «ruch imperyalistowski «rośnie jak tocząca się z góry lawina.»

LONDYN, 17 Września. Gazeta *Sun* zapewnia, że Xiażę Wellington będzie pochowany według swego życzenia, w Strathfieldsaye, w tym samym sklepie, gdzie od 1831 roku spoczywa jego małżonka.

Wszystkie papiery i korespondencye nieboszczyka, dotyczące się spraw Stanu, będą oddane lordowi Mahon, który staje się tym sposobem wykonawcą testamentowym Xięcia Wellington, jak jest już takimże pośmiertnym pełnomocnikiem sira Roberta Peela.

Po miastach całej Anglii wiadomość o zgonie Xięcia rozszerzyła smutek powszechny. Wszystkie okręty na Tamizie przywdziały żałobę.

Jako kandydatów do Naczelnego Dowództwa Armii angielskiej po Xięciu Wellingtonie, wymieniają Xięcia Alberta, Xięcia Cambridge i lorda Hardinge. Dowództwo pięciu portów dostanie się też zapewne jednej z tych osób, ale nie będzie połączone, jak w osobie Xięcia Wellington, wraz z dowództwem armii. Częstokroć Dowodzcą Portów mianowany jest Pierwszy Minister, który się znajdzie u stępu Rządu w chwili zawakowania tej godności.

Prócz godności jakie piastował, Xiażę Wellington odebrał pokilkakroć od Parlamentu hojne pieniężne dary. I tak po zwycięstwach pod Badajoz i Salamanca dano mu 100,000 funt. sterl. na zakupienie dóbr, po sprawie Tuluzkiej dodano 400,000 funt. sterl. nakoniec po Waterloo odebrał 200,000 funt. sterl. i nadto pensyą dożywotnią 2,000 funtów sterl. później powiększoną do 4,000 funt. sterl. przechodzącą na jego najbliższych potomków płci męskiej.

BRUXELLA, 18 Września. Monitor Belgijski zawiera trzy Dekreta Królewskie z dnia 17 b. m. pierwszym, dymisya Ministra Skarbu P. Frère-Orban zostaje przyjętą, drugim wydział Skarbu polecony P. Karolowi Liedts, Ministrowi Stanu, Gubernatorowi Brabancyi, trzecim Izby są zwołane na sessyą zwyczajną na dzień 27 Września.

DOPISEK.

(Przez statek parowy Lubekski.)

PARYŻ, 20 Września. (Depesza telegraficzna.) Prezes Ludwik Napoleon przybył wczora do Lyonu, gdzie był przyjęty z entuzjazmem powszechnym.

LONDYN, 21 Września. Hrabia Derby, który się znajdował u Królowej w Balmoral, za odebraniem wiadomości o śmierci X. Wellingtona, wyjechał do Londynu. Pierwszy Minister ma polecenie od Królowej zajęcia się pogrzebem Xięcia, który odbędzie się z największą uroczystością.

Nowy Xiążę Wellington przybył z Niemiec do Walmer Castle i przeniesienie zwłok jego ojca z tego zamku do rezydencyi Londyńskiej Apsley-house odbędzie się dziś lub jutro.

Armija odebrała rozkaz przywdziania żałoby; dowodztwo naczelne do czasu mianowania następcy po Xięciu Wellington, polecane jest tymczasowie Ministrowi Wojny.

(Journ. de S.-P. Pszcz. Półn. R. I.)

ROZMAITOŚCI.

Gazeta Szpitalów Paryzka umieściła artykuł prostujący wiadomość daną przez *Independance Belge*, o kuracyi branej przez Prezesa Bonaparte od cierpień reumatycznych, którym peryodycznie ulega. Korrespondent Belgijski był doniosł, że są dwa stronnictwa w służbie zdrowia Pałacu Elysée, na czele której jest Doktor Conneau i że Ludwik Bonaparte, z namowy Ministra Stanu, Pana Fould, przedsięwziął kuracyą zimno-wodną (*hydrothérapie*) wbrew zdaniu tego doktora.

Gazeta Szpitalów mówi na to, że w służbie zdrowia nie masz żadnych partyj, że kuracya wodna, której Xiążę Prezes właśnie używa, była przepisana w skutek ogólnej narady, do której, prócz zwyczajnych urzędników zdrowia, byli wezwani Doktorowie Andral i Velpeau.

W ubiegłym półroczu w Uniwersytecie Lwowskim, na oddziale teologicznym było około 300, na prawno-policznym około 200 a na filozoficznym tylko 10 uczniów. Lekcyje prawa publicznego i prawa narodów dra Herbst, historii dra Wacholz, ekonomii politycznej dra Pazdiera i prawa cywilnego austriackiego dra Fangor miały najwięcej słuchaczy. Lekcyje polskiego języka, dla braku uczących się zosta-

ły zawieszono. Na rok przyszły ma się otworzyć seminarium historyczno-filologiczne z ustnemi dysputami. Takież dysputy mają być wprowadzone i w oddziale prawno-politycznym. Liczbę docentów ma pomnożyć Doktor Prawa Zybliekiewicz, mający wykładać prawodawstwo staro-słowiańskie, a mianowicie prawo polskie.

Astronom angielski J. K. Hind, który temi czasy odkrył nową planetę między Jowiszem i Marsem, jest jeszcze młody bardzo człowiek: urodził się 18 Maja 1823 r. w Nottingham, gdzie ojciec jego był fabrykantem korunek. Jako astronom, jest prawie zupełnie autodidaktem: ochota do tej nauki rozwinęła się tak mocno i tak wcześnie, że już od szóstego roku życia wszystkie chwile wolne na czytanie astronomicznych dzieł poświęcał. W roku 1840 polecony przez Profesora Wheatstone, został pomocnikiem w oddziale magnetyczno-meteorologicznego Królewskiego Obserwatorium w Greenwich, pod Królewskim astronomem Airy; w r. 1844 przeniosł się na obserwatora w prywatnym obserwatorium P. Jerzego Bishop w parku Regenta i tam dotąd zostaje. Odkryta przez niego 22 Sierpnia planeta jest szóstą z rzędu przezeń wypatrzoną; poprzednie były: Iris, odkryta 13 Sierpnia 1847; Flora, 18 Października 1847; Wiktorya, 15 Września 1850; Irene 19 Maja 1851 (to nazwisko oznaczające «pokój» nadał sir John Herschell na cześć otworzonej podówczas wielkiej przemysłowej wystawy); Melpomene, 24 Czerwca 1852. Ostatnia nie ma jeszcze nazwiska. Oprócz tego Hind odkrył trzy komety, 29 Lipca 1846 (dwie godziny przedtem wypatrzona przez D-ra Vico w Rzymie), 18 Października 1846 i 6 Lutego 1847. Rząd niedawno przyznał mu pensyją 200 funt. sterl. Hind wydał dotąd nie wielkie dzieło o astronomii planetarnej «The Solar System» i rozprawę o oczekiwany powrocie wielkiej komety z lat 1264 i 1556.

P. Page, architekt Rządowy, zamierza użyć elektryczności do oświetlenia mostu wiszącego, który w tej chwili buduje się w Chelsea, w Anglii. Umyslnie będą zbudowane cztery wieże, dla umieszczenia w nich potrzebnych aparatów. Próby dokonane w ostatnich czasach zapewniają możliwość zastosowania lampy elektrycznej do oświetlania, a pewne odkrycia, zmniejszające bardzo znacznie wydatki, potrzebne dla otrzymania nieustającego prądu elektryczności, znoszą jedyną przeszkodę, zbyt wysokiego kosztu, która dotąd opierała się oświetlaniu elektrycznemu.

Gazeta Szwedzka *Malmo Snällpost* donosi, że Pani Jenny Lind-Goldschmidt ofiarowała sumę 400,000 talarów na założenie w Szwecyi szkół dla niedostatnych dziewcząt.